

Na snímcích první strany: původní socha naproti nádraží W. Wilsona v Praze, vpravo dnešní nová podoba, pod tím zleva tvůrce sochy Albín Polášek, rodák z Frenštátu pod Radhoštěm, dále pak původní socha a náčrt skutečné výšky pomníku.

WOODROW SE VRÁTIL



„Znovu poznáváme, že služba lidskosti je úkolem lidstva a že úkol lidstva musí prosazovat vlády, které lidstvo ustavuje proto, aby prosazovaly právo a nezapomínaly na milosrdenství.“

President Woodrow Wilson v projevu k rotariánům ve svém rodišti Stauntonu (Virginie) v roce 1913

Dnes 5. října 2011 bude před hlavním pražským nádražím slavnostně odhalena kopie původní sochy 28. amerického prezidenta (období 1913-1921) **Woodrowa Wilsona**. Ceremoniálu, se zúčastní asi 200 zahraničních hostů, mezi nimi i bývalá ministryně

zahraničních věcí USA Madeleine Albrightová.

Myšlenka postavit v Praze prezidentu Wilsonovi (na snímku vlevo nahoře) pomník na důkaz lásky Američanů československého původu k rodné zemi a současně jako projev úcty všech Čechoslováků vznikla ihned po zprávě o jeho smrti 3. února 1924. Sběrka ve 33 státech USA vynesla 15 milionů dolarů. Odhalení pomníku bylo 4.



července 1928, v den amerického svátku Nezávislosti, za přítomnosti prezidenta T. G. Masaryka (na snímku vlevo). **Úkolu ztvárnit pomník se ujal český sochař Albín Polášek.**

Místo na pomník bylo zakoupeno americkou stranou a stalo se výsostným územím USA. Dne 15. června 1928 byla uložena do základů prvního v té době pomníku prezidenta Wilsona na světě, těžká olověná skříňka a do ní měděná schránka s dokumenty o historii pomníku a činnosti prezidenta Wilsona. Bronzová, 3,5 metrů vysoká socha zobrazovala Wilsona na Versailleské mírové konferenci, jak stojí před křeslem pokrytým americkou vlajkou a žehná nové československé demokracii. Socha stála na 4,5 metrovém piedestalu se známým Wilsonovým výrokem „*The World Must Be Made Safe for Democracy - Svět musí být zabezpečen pro*

democracií“. Socha byla odlita v pražské slévárně Franty Anýže, tmavomodrý žulový podstavec byl vyroben v kamenických závodech Jana Cingroše z Plzně.

Architektonickou úpravu okolí pomníku navrhl architekt Bohumil Hübschmann. Thomas Woodrow Wilson se narodil 28. prosince 1856 v Stauntonu ve Virginii jako třetí potomek presbyteriánského pastora Josepha Rugglese Wilsona. Přednášel mimo jiné i na Princeton University politickou ekonomii a právní vědy. Sedmkrát byl zvolen nejoblíbenějším profesorem. V roce 1902 byl zvolen rektorem a později jako prezident měl na zvláštním zřeteli evropskou bezpečnost. Zatím co na jedné straně se myšlenky Rotary ve dvacátých letech šířily Evropou, ve Spojených státech se například idea Společnosti národů Wilsonem prosazovaná, nesetkala s pochopením. Za jeho zásluhy o světový mír mu byla v roce 1920 udělena Nobelova cena míru. Woodrow Wilson zemřel dne 3. února 1924 ve věku 67 let.

Až do druhé světové války stál pomník před Wilsonovým nádražím na výsostném území USA. Němci se ho obávali strhnout, odhodlali se až po Pearl Harbouru. Pomník byl zničen před 70 lety, 11. prosince 1941, údajně na příkaz Reinharda Heydricha.

To už bylo nádraží okupanty přejmenováno na „Praha hlavní nádraží“, což mu bohužel vydrželo v podstatě až dodnes. Autor pomníku, Albín Polášek (1879 – 1965),



syn tkalce Josefa Poláška z Frenštátu pod Radhoštěm odešel do USA před 110 lety v roce 1901. Jeho sídlo ve Winter Parku na Floridě s názvem *Albin Polasek Museum and Sculpture Gardens* dnes spravuje nadace *Albin Polasek Foundation*.

Pražské hlavní nádraží je letos v provozu 140 let, od 14. prosince 1871, kdy z něj byl zahájen železniční provoz Dráhy císaře Františka Josefa na jih do Benešova, Tábora a Vídně. Tehdy se jmenovalo Nádraží císaře Františka Josefa. Je zajímavé, že zahájení provozu v roce 1871 se konalo zcela bez zájmu veřejnosti a prvního vlaku z Vídně do Prahy využilo pouhých devět cestujících. V roce 1919 bylo nádraží pojmenováno na Wilsonovo. V období Protektorátu Čechy a Morava bylo od roku 1940 označeno jako hlavní, po válce opět krátce

jako Wilsonovo a od roku 1953 opět jako hlavní. V listopadu 1990 byl alespoň k názvu stanice "Praha hlavní nádraží" přidán dovětek "nádraží prezidenta Wilsona". Celý název stanice s tímto politickým doplňkem "Praha hlavní nádraží, nádraží

prezidenta Wilsona" lze však spatřit pouze v některých odborných publikacích o železnici a na pamětní desce ve vestibulu nádraží. Nenašli jsme tehdy bohužel dost finančních prostředků (*na to by určitě naši krajané v USA dali rádi opět peníze, když ty naše si necháme tunelovat*) k tomu, abychom tomuto nádraží vrátili jeho čestné jméno a ponechali jsme mu bohužel opět název, kterým ho obdařila německá správa v době okupace. Což je dost velká ostuda, kterou nemůže zcela zmírnit i kompletní obnova původní Poláškovy sochy. Stále děláme něco jenom napůl.



Na snímku nahoře Nádraží císaře Františka Josefa před 140 lety v době otevření, dole vlevo hlava Wilsonovy sochy, jediné co zbylo z původní Poláškovy práce, vpravo Albín Polášek ve svém ateliéru v USA.

VZPOMÍNKA NA OTROCTVÍ ČINÍ SVOBODU JEŠTĚ MILEJŠÍ



Tato moudrá, avšak trochu smutná slova napsal svého času Marcus Tullius Cicero (106 př. n. l. – 43 př. n. l.), znamenitý římský právník, filozof, řečník, politik a senátor. Mohla by také tato slova být zcela jednoduchou odpovědí na tvrzení těch, kteří čím dál tím častěji tvrdí, že za komunismu bylo lépe. Nebylo. Snad jen, že ne každý si uvědomoval, že žije v otroctví. Následující ukázka z knihy „NA VŠECHNO BUĎ PŘIPRAVEN“, není pouhým svědectvím o životě v komunistických koncentračních táborech, které se ve své zvrhlosti naprosto vyrovnaly nacistickým koncentrákům, mnohdy je dokonce předčily. To vše by se mohlo tak trochu bagatelizovat tvrzením, že šlo o první polovinu komunistické totality. Že ta druhá, zřejmě (po roce 1969) byla humánnější a přívětivější. To tvrdí především ti, kteří svým členstvím v KSČ nebo svým postavením politiku normalizace pomáhali rozvíjet. Je to pochopitelně nesmysl.

Totalita může mít mnoho podob, ale její podstata se změnit nemůže. A systém, který zplodil tvořivé vykonavatele zrůdných forem ponižování a zabíjení lidí v rámci třídního boje, ten se nedá ani změnit, ani vylepšit. S ním také stojí a padá politická strana, která ho uvedla v život. Kdyby se komunisté prakticky vzdali třídního boje, přestali by být komunisty. Pročež tak nikdy učinit nemohou, snad jen formy likvidace třídních nepřátel se mohou trochu lišit. Poslanec Vondruška možná nemučil vězně tak rafinovaně jako Alois Grebeníček, režim v jeho době uměl méně primitivně zlikvidovat nepohodlného Jiřího Wonku za pomoci bezcitné, režimu zcela oddané soudkyně. Nikoli tedy – druhá půlka komunistické hrůzovlády byla stejně hrůzná a odsouzení hodná, jako ta první.

29. září tohoto roku vyšlo na známém blogu „Neviditelný pes“ oznámení o tom, že byla napsána a vydána jedna kniha. Jmenuje se „NA VŠECHNO BUĎ PŘIPRAVEN“ a k onomu oznámení byla připojena krátká ukázka. Tu také otiskujeme.

*(Bud' připraven! Tak zní skautské heslo. Je ale možné být připraven úplně na všechno? Bylo mu dvacet let, když si vyslechl návrh na trest smrti. Jeho největší vina? Miloval skauting a nechtěl se ho vzdát. Strhující příběh z let, kdy šlo doopravdy a doslova o krk. Anabáze českého "Motýlka" komunistickými kriminály z doby, které se dnes říká padesátá léta. Lubomír Školoud ten příběh na vlastní kůži prožil, Petr Štěpánek sepsal. Knihu *Na všechno buď připraven!* vydává nakladatelství Mladá fronta. Nabízíme ukázkou.)*

Leopoldov

Nevím, kdo plánoval přesuny vězňů, ale někdy koncem léta nás zase připravili na eskortu. Skoro celé samoty a ještě pár muklů ze společných. Nacpali nás do autobusů a jelo se. Tentokrát ale dlouho. Minuli jsme hranice Čech a Moravy, minuli

jsme hranice Moravy a Slovenska. Začínali jsme tušit nejhorší. Pozdě v noci jsme stanuli před branou pevnosti zvané Leopoldov.

Jestli na mě někdy něco zapůsobilo hnusným dojmem, tak to určitě byl náš noční příjezd do Leopoldova. Otevřela se obrovská tlama trámové brány a my kousek popojeli. Pak se otevřela železná brána a my zase kousek postoupili. Následovala další trámová brána a nakonec drátěná vrata osvětleného koridoru, kterými jsme vjeli na hlavní silnici leopoldovské pevnosti. Noc, bachaři se samopaly, psi, řadění muklů, vyvolávání jmen. Pak po skupinách na samoty. Každému problesklo hlavou: "Proboha, co mě tady čeká?"

Zavřeli nás na eskortní cely, kde jsme přečkali noc. Ani už se nepamatuju, jestli jsem spal nebo ne. Ale určitě jsem té noci netušil, že v leopoldovské pevnosti prožiju dlouhá léta svého života.

Leopoldov byl poslední štací v republice. Když někdo něco provedl v Jáchymově, šoupli ho na Bory nebo do Kartouz. Když provedl něco na Borech, v Kartouzích nebo na Mírově, mohl být si jistý, že skončí v Leopoldově. A v Leopoldově už si mohl vyvádět, co chtěl. Odtud se nedostal. Leda na samoty nebo do korekce. Leopoldov se opouštěl jen výjimečně, podařilo se to jen jednotlivcům. Patřím mezi ně i já, ale o tom až později. Hned druhý den nastala nová buzerace – leopoldovská. Ve skladu nás převlékli do leopoldovských hadrů a začali nás učit leopoldovským móresům. Na celách bylo dusno, a tak nás poučili, že ventilaci v oknech můžeme otvírat jen na povel: Obloky otvoriť! A zavírat na povel: Obloky zatvoriť! A ne podle toho, jestli nám je teplo nebo zima. Když bachař pootvíral dveře, musel se každý připravit k nástupu na vycházku. To bylo podobné jako na Pankráci a v jiných basách. Pak se ozvalo třesnutí klíči o zábradlí a každý musel hbitě vyskočit před celu a zařadit se. Pokud se bachaři něco nelíbilo, nahnal nás nazpátek a vše se opakovalo znovu. Na dvě zaklepání klíči o zábradlí udělali seřazení muklové vlevo či vpravo v bok, podle toho, na které straně od můstku stáli. Na tři zaklepání jsme odklusali po ochozu přes můstek na schody a dolů před samoty. Vše samozřejmě probíhalo za neustálého řvaní a pobízení bachařů. Starý Čech, voják západní armády, v tom mumraji na schodech upadl a zlomil si žebra.

Těsně před námi dorazil do Leopoldova transport vojáků z vězení v Opavě. Byli to z drtivé většiny důstojníci a nástupy cvičili s námi. Před samotami se rozprostíral velký plac, na kterém nás učili pochodovat. Vlastně ani ne tak pochodovat, jako spíš nadělat z nás cvičené opice. Nastupovali jsme do trojřadu, šestiřadu, pochodovali sem a tam, dělali vlevo a vpravo hled'. Tak vypadala naše vycházka.

Vlevo a vpravo hled', byla taky jedna z leopoldovských specialit. Při tomto povelu jsme museli strhnout z hlavy čepici a prásknout s ní o stehno. Byl to nácvik na zdravení bachařů. Ti postávali na svahu šancí, které Leopoldov obklopovaly, a pozorovali naši estrádu. Sami neveleli, ale vybrali si vždy někoho z našich řad. Když se jim po chvíli znelíbil, vyhodili ho a určili dalšího. Jednou si vybrali staršího mukla, který udílel příkazy podle jejich mínění příliš mírně. Bachařům se to nelíbilo a jeden na něho zařval:

"Človeče, bol ste na vojne?"

"Byl, pane veliteli," odpověděl starší mukl.

"Akú ste mal šaržu," řval bachař dál, "že neviete veliť?"

"Generál, pane veliteli!" odpověděl starší mukl skromně.

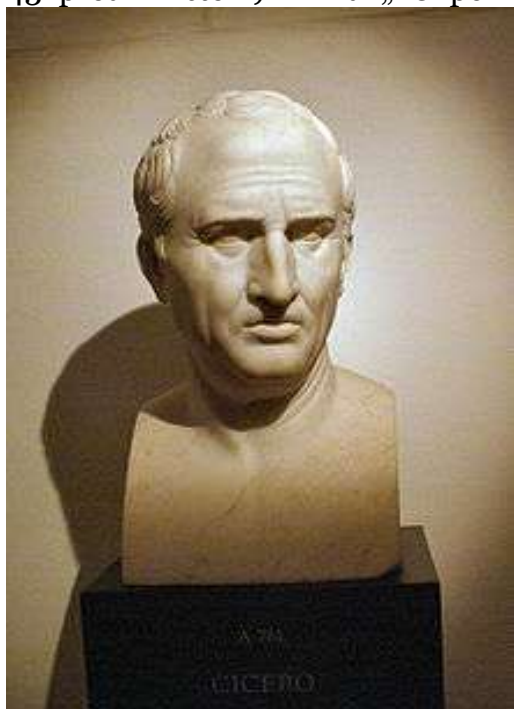
Byl to generál Kutlvašr, velitel pražského povstání

Stačí?

A ještě k oněm slovům Ciceronovým. Ve všech demokratických státech je jeho stěžejní dílo „O zákonech“ (De legibus) povinnou součástí právnického vzdělávání. Je pro naši společnost příznačné, že kniha u nás nikdy nebyla vydána. Zejména tedy, že nebyla vydána v posledních dvaceti letech, neboť právníci za první republiky ji měli v němčině a lidé zabývající se tzv. právy v době komunistické totality ji nepotřebovali. **A v době, kdy jsme byli již svobodni, nebylo zřejmě žádoucí, aby taková kniha vyšla.** V tomto roce je snad připravována k vydání, leč mnohé se již napravit nedá. Takže „O zákonech“ se u nás zatím ještě mlčí. Což vyhovuje vše těm, kteří je překračují. Cicero nám může říci mnoho i k dnešku. Třeba svou knihou „ O povinnostech“.

Správa obce se má vykonávat ku prospěchu těch, kteří jsou svěřeni její ochraně, a nikoli ku prospěchu těch, jimž je obec sama svěřena

V posledním roce svého života napsal Marcus Tullius Cicero (byl zabit 7. prosince roku 43 před Kristem) knihu „ O povinnostech“. Podává v ní svému synu Markovi



soustavný výklad o zákonech čestného jednání založených na čtyřech platonských cnostech a o rozdílu mezi prospěchem zdánlivým a prospěchem skutečným. Mimo jiné také píše:

„Nuže ti lidé, kteří mají přirozené vlohy politické, mají se beze všeho váhání ucházeti o úřady a účastniti se správy obce. Jinak by ani obec nemohla být řízena, ani velikost jejich ducha by se nemohla projevit. Kdo však vstupuje do veřejného života, ať nepomýšlí jen na to, jak je to čestný úkol, ale na to, aby měl schopnost jej uskutečnit. Vůbec lidé, kteří se hodljají věnovati správě obce, nechť mají na paměti dvě napomenutí Platonova, jedno, aby tak dbali ku prospěchu svých spoluobčanů, aby ve všem svém jednání jen k němu směřovali a zapomněli na své osobní zájmy, a druhé, aby se starali o celek obce a nehleděli si jen jedné její části, zanedbávající ostatní. Správa obce se má vykonávat ku prospěchu těch, kteří jsou

svěřeni její ochraně, a nikoli ku prospěchu těch, jimž je obec sama svěřena. Vůbec nežalostnější věcí je ctižádost projevující se zápasem o čestné úřady, o nichž praví znamenitě Platon, že si ti lidé, kteří mezi sebou zápasí o to, kdo z nich má spravovati obec, počínají podobně, jako kdyby se lodníci přeli o to, kdo z nich má být kormidelníkem. A Platon nás také napomíná, abychom za nepřátele pokládali jen ty lidi, kteří proti nám válčí se zbraní v ruce, nikoli ty, kteří chtějí spravovati obec podle svého odchýlného úsudku. Nemá se dále dopřávat sluchu těm, kteří jsou toho názoru, že máme svůj hněv dáti nepřátelům tvrdě pocítiti, a kteří si myslí, že je takové jednání známkou silného a statečného muže. Neboť žádná vlastnost si nezaslouží více chvály a není více hodna muže velikého a slavného než smířlivost a shovívavost“.

Dobře se to čte, že? Jenže ona ta kniha u nás vyšla naposledy v roce 1940. A kdo si to může pamatovat.

Petr Andrlé

HORNICKOU STEZKOU ZLATOHORSKA

*Země nádherná a krásná, v mnohých časech těžce zkoušená;
bohužel ubližováno bylo nezřídka i obyvatelům jejím, pohleďte na onu krásu*







MŠE HUBERTSKÁ, PRVNÍ POVÁLEČNÁ

Ing. František Vrchovecký, předseda

Myslivecké sdružení SVATÝ HUBERT, Budišov nad Budišovkou

Minulou neděli proběhla v Budišově v kostele Nanebevzetí Panny Marie poprvé Hubertská mše (před válkou jistě to podobné akce byly, ale po válce podle pamětníků již žádná podobná nebyla). Mše byla sloužena podle starých mysliveckých tradic na počest Svatého Huberta patrona myslivců a také na památku za zemřelé myslivce a lesníky z Budišova. Byla sloužena místním farářem P. Fichnou a měla velice důstojný průběh. Myslivci ve stejnokrojích nesli v průvodu symbol svatohubertské tradice (význačnou trofej jelena, který byl členem Mysliveckého spolku Sv. Hubert uloven a také dary - vodu, chléb a sůl, podle legendy o Svatém Hubertu, i divokého kanca, dar lesa a přírody). Slavnostně vyzdobeným kostelem zněly fanfáry lesních rohů trubačů z Dolního Benešova a také nádherný zpěv chrámového sboru. Mnohým účastníkům mše se objevily ve tváři slzy dojetí.

V sobotu tedy den před slavnostní mší proběhlo v Budišově, Guntramovicích a Dvorcích takzvané „zvaní“, kdy slavnostně oděná hubertská družina zvala občany na tuto akci. Svatý Hubert jel včele družiny se svými pomocníky v kočáru. Za ním pak šla hubertská družina tvořena trubači a myslivci se psy. Víření bubnu, fanfáry lesních rohů a salvy loveckých pušek byly doprovodem ke čtení následujícího zvacího gletu.

Vážení myslivci, členové cechu Svatého Huberta,

vážení občané starobylého města

Budišova, pocestní z blízka i daleka,

tímto městem procházejícím



Oznamuji Vám, že zítra tedy v neděli druhého dne měsíce října v 9 hodin 30 minut místního času se uskuteční v kostele Nanebevzetí Panny Marie v Budišově historicky první Hubertská mše. Mše bude sloužena podle starých mysliveckých tradic a regulí ke cti a chvále Svatému Hubertu patronu to myslivců a dále ku památce všech zemřelých budišovských myslivců a lesníků. Hubertskou mši bude doprovázeti trubačský a chrámový sbor z Dolního Benešova. Dále oznamuji, že po mši svaté

v místním šenku zvaném Kulturní dům bude nachystáno, jak se na myslivce sluší, hojnost dobrého truňku, guláše ze srnca a pečenínka z divokého kanca.

Srdečně Vás tímto jménem mých kolegů srdečně zvu!

Podepsán Sanctus Hubertus v. r.



Po nedělní svatohubertské mši pak bylo v kulturním domě pro účastníky slavnosti nachystáno bohaté občerstvení. Bylo zde možné rovněž shlédnout myslivci připravenou tematickou výstavku trofejí, loveckých zbraní, výrobků a fotografií ze života a činnosti pořádajícího mysliveckého sdružení Svatý Hubert (vše na doprovodných fotografiích). Akce se povedla a byla občany velice kladně hodnocena. Jedinou kaňkou byla skutečnost, že díky obrovskému zájmu, který myslivci nepředpokládali, se na některé zájemce už nedostalo jídlo - myslivecký guláš a pečený divočák. Stalo se tak i navzdory tomu, že se všichni pořadatelé zřekli svých porcí, ve prospěch návštěvníků. Když se pak na závěr akce hodnotila, tak si přítomní pořadatelé slíbili, že příští rok se určitě dostane na všechny. Také si slíbili, že se tato akce příští rok zopakuje znovu a stane se tradicí. Myslivci ze spolku (neziskové organizace) jež nese jméno Svatého Huberta, se nejen vzorně starají o svěřenou honitbu a provozují myslivost jako svého životního koníčka, ale jsou schopni pro ostatní občany uspořádat něco navíc. Uspořádat nenucenou akci, kdy se všichni cítí dobře a prožijí společně hezký den v duchu přírody a myslivosti. Nádherně teplé počasí první říjnové neděle dalo této akci poslední kladnou tečku a tak jsme mohli všichni konstatovat, že to byl opravdu krásný a vydařený den. Dík patří rovněž Městskému kulturnímu a informačnímu středisku v Budišově nad Budišovkou za možnost tuto akci v jeho prostorách uspořádat.



S POLSKÝMI PŘÁTELI JSME SI JIŽ VŠECHNO ODPUSTILI



Někdy před tisícem let vládl v Polsku Měšek I (zakladatel dynastie Piastovců) a ten si v roce 966 vzal Doubravku, dceru českého knížete Boleslava I. Ovšem jeho syn Boleslav Chrabrý na začátku druhého tisíciletí dobyl Prahu a prohlásil se českým králem. Vše napravil až jeho syn Měšek II., který českým králem být nechtěl. A tak bychom mohli jít rok po roku, století po století a vždy bychom našli s našimi severními sousedy hodně společného. Dlužno přiznat, že by se našly i události méně radostné. Ale my jsme si již všechno navzájem odpustili a jsme rádi, že mezi našimi státy neexistuje žádná hranice, žádná omezení. Nějaká ovšem byla ještě



v dobách, kdy jsme před sedmnácti lety začali organizovat SLEZSKÁ VLASTIVĚDNÁ SYMPOZIA. To letošní, které se konalo o minulém víkendu ve Zlatých Horách, bylo tedy v pořadí sedmnácté, polští kolegové s těmito sympozii začali o něco dříve, takže číslovka našich setkání je složena takto: XXIV/17. Polská sympozia tohoto typu mají již 24 let. Hlavními organizátory jsou Opolski Klub Krajoznawców z Opole a občanské sdružení Vlastenecký poutník z Budišova nad Budišovkou, leč vydatně pomohli i další spoluorganizátoři: **Polskie**

Towarzystwo Numizmatyczne koło w Oleśnie; PEUČ - Panevropská unie Česko, oblastní organizace kraje Moravskoslezského a Olomouckého; Polskie Towarzystwo Numizmatyczne Oddział w Opolu; Město Zlaté Hory; Urząd Marszałkowski w Opolu; Klub českých turistů Ondřejovice; Oddział Regionalny PTTK Śląska Op.; Rotary klub Opava International; Związek Górnośląski koło w Opolu; Římskokatolická farnost Zlaté Hory a Římskokatolická farnost Ondřejovice. A tak jsme v minulém víkendu žili tímto programem:

V pátek 30. 9. 2011 absolvovali účastníci prohlídku historického centra města Zlaté Hory (farní kostel a Městské muzeum), kterou je provázel Marian Čep.

V sobotu 1. 10. 2011 začal program referáty přednesenými polskými i českými odborníky. Byly zaměřené na česko-polské vztahy v historické retrospektivě a na historii Zlatých Hor, Ondřejovic a dalších, v průběhu symposia navštívených míst a objektů. Poté následovala exkurze ke kapli v Javorné a lovecké chatě Rudzinských s výkladem o dolování a zpracování železa u Ondřejovic. Večer strávili účastníci sympozia v zotavovně Edel a zhlédli vystoupení dětského folklorního souboru Valášek ze Zlatých Hor a poté následoval společenský večer s



cimbálovou muzikou k tanci i poslechu.

V neděli 2. 10. 2011 se zúčastnili zádušní mše svaté za rodinu Rudzinských ve farním kostele v Ondřejovicích, položili kytici ke hrobu generála Rudzinského. Zajímavá byla i následná exkurze ke zlatorudným mlýnům a dalším pozoruhodným místům v okolí Zlatých Hor a Ondřejovic. Vše vyvrcholilo návštěvou Prudniku, v níž byla exkurze na věž „Voka“ a návštěva kláštera „Bonifratrów“. Po prohlídce části města a okolí následovalo závěrečné posezení s „kielbaskami na Polanie Kucharskiego“.

V den zahájení mezi sebou přivítali účastníci sympozia i starostu Zlatých Hor Ing. Milana Ráce, když již počátkem roku město Zlaté Hory výrazně konání Slezského vlastivědného sympozia podpořilo. V pracovní části sympozia jako první vystoupil

nestor těchto setkání dr. Leon Korc z Opole. Zrekapituloval dosavadních sedmnáct setkání a poukázal na to, kolik informací se dostalo mnoha zájemcům na obou stranách hranic, zejména pokud se týká regionální historie Slezska.

Letošní symposium se konalo pod názvem OD GRUNWALDU AŽ PO ZÁNÍK RAKOUSKÉHO SLEZSKA. Účastníků bylo také sděleno, že organizátoři symposia zpracovali pod stejným názvem projekt, o jeho podporu požádali v rámci grantového řízení Ministerstvo zahraničních věcí ČR. Základní myšlenkou projektu je organizace semináře, na němž by bylo předneseno z české i z polské strany po 15 vybraných referátech, vystihujících základní momenty česko-polské historie a vztahů obou národů. Zpracované referáty by tvořily obsah budoucí publikace a ve zjednodušené formě i obsah skript, která by byla určena jako pomocný studijní materiál vysokoškolským a středoškolským studentům. Neboť podobná studijní pomůcka naprosto schází, jak tvůrcům projektu písemně potvrdili i zástupci vzdělávacích institucí. Pokud uvažovaný grant nebude schválen, organizátoři se myšlenky na jeho realizaci nevzdávají, budou se muset obrátit na privátní a neziskový sektor s žádostí o podporu.

Samotné konání tohoto v pořadí již sedmnáctého vlastivědného symposia ukázalo, že zájem o historii, zejména slezskou, zde je a to i mezi mladými lidmi. Mezi referujícími, zejména z polské strany bylo několik mladých historiků, kteří svými referáty dokumentovali neformální zájem o průniky české a polské historie. Dlužní jsme hodně také regionální historii. Jak u nás, tak i v Polsku vznikla bílá místa ve znalostech vývoje regionu v devatenáctém a v první polovině dvacátého století, což bylo zapříčiněno především vyhnáním původních obyvatel a přerušením jisté kontinuity. Mnoho se změnilo k lepšímu po roce 1989, avšak daleko více práce je před námi. Například jsme si při letošním symposiu povšimli rodiny Rudzinských a to i tak, že byla za ni v Ondřejovicích sloužena zádušní mše. K jejich odkazu se hlásí i město Zlaté Hory, neboť na webu města je k nim uveřejněn tento odkaz:

*Podnikateli a zemědělskými odborníky byla rodina Rudzinských z Rudna. **Karl Mathias Gabriel Rudzinský z Rudna** (1. 11. 1784 Opava - 15. 7. 1865 Lubotyň, Polsko) vystudoval rolnickou akademii, byl ředitelem statku Jindřichov ve Slezsku. Koupil v dražbě statek Lubotyň, zakládal rybníky, bažantnice, zušlechťoval plemena ovcí a v roce 1854 získal na hospodářské výstavě v Mnichově čestnou medaili. Byl 31. 10. 1846 povýšen do pruského šlechtického stavu. Syn **Edward Karl Anton Rudzinsky z Rudna** (5. 10. 1812 Jindřichov ve Slezsku - 11. 8. 1874 Ondřejovice) vystudoval zemědělství v Hohenheimu. Oženil se s Charlottou, dcerou opavského obchodníka V. Keila, který společně s V. Tlachem koupili roku 1821 železnou huť v Latzdorfu (Javorná u Ondřejovic). Po jejich smrti (Tlach 1837 a Keil 1838), převzala díl dědictví dcera Charlotta. Edward řídil do roku 1874 železářnu a podnikal ještě v oboru těžby a zpracování vápence, vybudoval pilu, lihovar a pivovar. V Latzdorfu zavedl chov kaprů a pstruhů. Jako zemědělský odborník se zasloužil o vypěstování ondřejovského rázu ovcí, který dával kvalitní vlnu. Na světové výstavě v Paříži roku 1855 získala tato vlna stříbrnou medaili 1. třídy. V Ondřejovicích vybudoval panské sídlo s anglickým parkem. Měl 15 dětí, z toho 8 synů (dospělosti se dožili 4) a 7 dcer (2 zemřely v dětství).*

Podnikatelů podobného zaměření (a dosahujících značných úspěchů) bylo ve Slezsku, zejména pak oblasti Nížkého a Hrubého Jeseníku bezpočet. Jejich energie a podnikatelské úspěchy stojí minimálně za povšimnutí. Neboť oni pochopili to, co necháme naše dnešní hospodářská a politická reprezentace. Vysoká nezaměstnanost v okresech Jeseník či Bruntál by se dala řešit především zakládáním drobných podniků a firem, které by využívaly místního bohatství a zaměstnávaly i místní obyvatele. Tak, jak tomu bylo v dobách nikoli zcela dávných. Jenže to by nesměl stát

se zcela nepochopitelně podbízet velkým podnikatelským celkům tím, že jim zajišťuje neuvěřitelné bonusy za vytváření pracovních míst, zatím co místní (budoucí možní) podnikatelé mají podmínky pro vytvoření nových pracovních míst velice ztížené především naprostou absencí zájmu státu o rozvoj regionů. Nezájem státu supluje i prezentace krajů Olomouckého a Moravskoslezského, které zdaleka netuší, jak by se dal využít zatím ležící potenciál bývalých pohraničních oblastí.

Doprovodné fotografie dokreslují příjemné ovzduší 17. Slezského vlastivědného symposia konaného pod názvem OD GRUNWALDU AŽ PO ZÁNİK RAKOUSKÉHO SLEZSKA. Mezi námi – není zcela zřejmé, na čí straně stál Jan Žižka v roce 1410 v bitvě u Grunwaldu. Ale je zcela jasné, jak to dělali podnikatelé z Jesenicka, aby tento region v první polovině minulého století uživil asi o jednu třetinu více obyvatel, než jich zde dnes žije.

Petr Andrlé



Na snímcích jsou trubači ze Zlatých Hor, kteří nás přišli pozdravit, organizátoři se starostou Zlatých Hor Ing. Milanem Rácem (druhý zprava), účastníci při ranním zahájení symposia, dr. Leon Korec při bilančním projevu a nakonec pohled do sálu a Mgr. Petr Zahnaš (zcela vpravo), který se připravuje k referátu na téma „Jak zahynul sv. Vojtěch na pobřeží baltickém“.



FOTO PRO *DNEŠNÍ DEN*



Takhle zapadá slunce na Vraní Skále. Že u vás také tak? Je to možné, ale víte, kde je Vraní Skála, odkud nám poslal svůj snímek jeden z našich (občasných) čtenářů?

PETROUŠKOVY PŘÍHODY (742)

Život opravdu tropí někdy nebetyčné hlouposti. Následující text jsem předložil třem svým kolegům s tím, že jeho autorem je bývalý blízký spolupracovník jednoho našeho prezidenta. A že takto podal jeho charakteristiku. Otázka pak zněla, zda uhodnou, o kterého našeho prezidenta jde. Text je následující:

Je to duch bohatý a zajímavý, ale vnitřně chaotický, plný náběhů, ale nedodělaný. Samolibý démon, který se šíleně žene za ctižádostí a kterému všichni lidé nejsou než nástroji; cení je, dokud mu slouží, hanobí je, když jich už nemůže zneužívat. Zjev jeho tisíce lidí vespolek rozeštvál. Kvasivý bacil bez dostatečného pozitivního obsahu. Stále mluví o krizích, vyvolává krize, sám je vtělená krize. Rád by všechno „ujasňoval“, protože je sám temný a neujasněný. Kalí vodu a myslí, že ji ujasňuje. Slepá síla bez ušlechtilé bázně, negace bez organické schopnosti tvůrčí. Postavíte ho do kteréhokoliv oboru, všude projeví pozoruhodné postřehy, ale nikde neprovede dokonalé dílo. Pěstuje sociologii a podkopává zároveň její principy. Torzo velkého talentu. Hrbolaté zrcadlo, odrážející svět znetvořeně. Bludná kometa, vlekoucí za sebou ohon beztvarych částic, ale neschopná uživit kohokoli svým záhadným přísvitem; zrádný vír, jemuž silní plavci odolají, ale v němž slabí utonou.

První kolega mi řekl, že se mu to zdá příliš kritické a jednostranné. Navíc ještě vyumělkované.

Druhý kolega dlouho přemýšlel, posléze pak prohlásil, že to naprosto sedí, i když je to plné jinotajů, kterým on ovšem naprosto rozumí.

Třetí kolega měl dlouhý monolog o tom, jak jsou lidé nevděční a jak člověk doplácí na média, která straní pravdoláskařům.

Všichni tři byli velice konsternováni, když jsem jim sdělil následující fakta. Autorem tohoto textu je význačný český sociolog a blízký spolupracovník T. G. Masaryka, Prof. JUDr. Emanuel Chalupný (1879 – 1958), svého času také mimořádný profesor Masarykovy univerzity v Brně. Takto tento muž charakterizoval prezidenta Masaryka.

Inu, jak jsem uvedl na počátku, život opravdu tropí hlouposti.

**Dnes mají svátek ELIŠKA, zítra HANUŠ.
Nezapomeňte jim blahopřát.**

